

**WYROK
W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ**

Dnia 12 lipca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	SSA Witold Nowakowski (spr.)
Sędziowie	SSA Alicja Kolonko SSA Wojciech Bzibziak
Protokolant	Michał Eksterowicz

po rozpoznaniu w dniu 12 lipca 2018 r. w Katowicach
sprawy z odwołania Pawła Lechowskiego (Paweł Lechowski)
przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Częstochowie
o opłatę dodatkową
na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Częstochowie
od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
w Częstochowie
z dnia 21 marca 2017 r. sygn. akt IV U 1562/16

1. oddala apelację,
2. zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w Częstochowie na rzecz ubezpieczonego Pawła Lechowskiego kwotę 240 zł (dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

/-/ SSA A.Kolonko
Sędzia

/-/ SSA W.Nowakowski
Przewodniczący

/-/ SSA W.Bzibziak
Sędzia

Sygn. akt III AUa 1066/17

UZASADNIENIE

Zaskarżonymi decyzjami Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Częstochowie wymierzył Pawłowi Lechowskiemu dodatkowe opłaty:

- w kwocie 20,01 zł z powodu nieterminowego przekazania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składki za kwiecień 2005 r. do otwartego funduszu emerytalnego z przyczyn leżących po stronie płatnika, naliczoną w wysokości odsetek określonych w art. 47 ust. 10a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- w kwocie 10,25 zł z powodu nieterminowego przekazania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składki za październik 2005 r. do otwartego funduszu emerytalnego z przyczyn leżących po stronie płatnika, naliczoną w wysokości odsetek określonych w art. 47 ust. 10a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- w kwocie 10,08 zł z powodu nieterminowego przekazania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składki za marzec 2004 r. do otwartego funduszu emerytalnego z przyczyn leżących po stronie płatnika, naliczoną w wysokości odsetek określonych w art. 47 ust. 10a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- w kwocie 10,08 zł z powodu nieterminowego przekazania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składki za maj 2004 r. do otwartego funduszu emerytalnego z przyczyn leżących po stronie płatnika, naliczoną w wysokości odsetek określonych w art. 47 ust. 10a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych,
- w kwocie 8,88 zł z powodu nieterminowego przekazania przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych składki za wrzesień 2001 r. do otwartego funduszu emerytalnego z przyczyn leżących po stronie płatnika, naliczoną w wysokości odsetek określonych w art. 47 ust. 10a ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych.

Na uzasadnienia decyzji wskazał, że zgodnie z art. 47 ust. 10c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w przypadku, gdy nie nastąpiło przekazanie przez Zakład składki do otwartego funduszu emerytalnego z powodu nieprzekazania lub błędnego przekazania przez płatnika składek zgłoszenia do ubezpieczeń społecznych, zgłoszenia płatnika składek, imiennego raportu miesięcznego, deklaracji rozliczeniowej, dokumentu płatniczego lub zlecenia płatniczego, Zakład jest zobowiązany do wymienia płatnikowi składek dodatkowej opłaty. Na podstawie art. 47 ust. 10e ustawy systemowej, Zakład ustala dodatkową opłatę, w drodze decyzji, od kwoty nieprzekazanej w terminie składki do otwartych funduszu

emerytalnych, za okres od następnego dnia po upływie terminu określonego w art. 47 ust. 9 ustawy, do dnia otrzymania prawidłowych dokumentów wymienionych w poprzednim akapicie. Tymczasem za miesiące wskazane w poszczególnych decyzjach poprawne raporty rozliczeniowe za Pawła Lechowskiego z wykazanymi poprawnymi podstawami wymiaru składek oraz z naliczonymi składkami wpłynęły w dniu 20 kwietnia 2009 r.

W odwołaniach Paweł Lechowski domagał się zmiany zaskarżonych decyzji i orzeczenia o nieistnieniu obowiązku zapłaty opłat dodatkowych. Podniósł, że organ rentowy nie dopełnił obowiązku, o którym mowa w art. 47 ust. 10d ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, zgodnie z którym Zakład przesyła płatnikowi składek lub instytucji obsługującej wpłaty składek zawiadomienie o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c, nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9, albowiem nie otrzymał on takich zawiadomień. Nadto zgodnie z utrwaloną linią orzecznictwa bezwzględnym warunkiem do wymierzenia płatnikowi składek dodatkowej spornej opłaty jest wywiązywanie się przez organ rentowy z obowiązku zawiadamiania płatnika o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w art. 47 ust. 10c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych nie później niż w ciągu 30 dni licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w art. 47 ust. 9 ustawy. Niezawiadomienie przez organ rentowy płatnika o nieprzekazaniu, lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w art. 47 ust. 10c ustawy, a nawet i niedochowanie tego terminu przez organ rentowy – który zobowiązany jest do kontroli dokumentów płatniczych, raportów i deklaracji – nie daje możliwości skorzystania przez organ rentowy z możliwości wymierzenia opłaty dodatkowej (tak m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 14 października 2015 r., III AUa 539/15). Dodatkowo podniósł, że uiszczył składkę w prawidłowej wysokości w dniu 5 czerwca 2007 r., a zatem ZUS nieprawidłowo naliczył opłatę dodatkową przyjmując za datę końcową dzień 20 kwietnia 2009 r.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, z przyczyn które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji. Dodał, że płatnik składek w okresie od lipca 2000 r. do października 2005 r. pierwotnie zadeklarował, iż z tytułu prowadzenia działalności gospodarczej podlega ubezpieczeniu zdrowotnemu. W styczniu 2007 r. organ rentowy przeprowadził kontrolę, która wykazała, iż Paweł Lechowski winien w spornym okresie podlegać obowiązkowo również ubezpieczeniom społecznym z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. Płatnik składek 6 czerwca 2007 r. opłacił należne składki na ubezpieczenia społeczne, jednakże niezbędne dokumenty rozliczeniowe złożył w dniu 20 kwietnia 2009 r. W związku z istniejącym po stronie płatnika składek opóźnieniem

w przekazaniu dokumentów niezbędnych do rozliczenia składek na ubezpieczenia społeczne, doszło do nieterminowego przekazania składek do OFE.

Sąd Okręgowy ustalił, że Paweł Lechowski prowadził pozarolniczą działalność gospodarczą od dnia 15 stycznia 1991 r. Z tego tytułu z dniem 1 maja 1999 r. zgłosił się do ubezpieczeń społecznych. W dniu 9 maja 2000 r. płatnik składek dokonał wyrejestrowania z ubezpieczeń społecznych z dniem 1 maja 2000 r. oraz dokonał zgłoszenia do ubezpieczenia zdrowotnego z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej. W okresie od 1 maja 2000 r. do 28 lutego 2001 r. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia zawartej z PHU SCALAK s.c.; w okresie od 1 marca 2001 r. do 31 stycznia 2002 r. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia zawartej z Jerzym Madalińskim; w okresie od 1 lutego 2002 r. do 31 stycznia 2004 r. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia zawartej z VOL MAL s.c.; w okresie od 1 lutego 2004 r. do 31 października 2005 r. był zgłoszony do ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy zlecenia zawartej z Auto Centrum Aleksandra Purgal. W dniach 26 stycznia i 16 marca 2010 r. organ rentowy wydał decyzje o niepodleganiu przez Pawła Lechowskiego ubezpieczeniom społecznym z tytułu umów zlecenia zawartych z tymi podmiotami.

Decyzją z 31 maja 2007 r. organ rentowy objął Pawła Lechowskiego obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi za okres od 1 maja 2000 r. do 31 października 2005 r. z tytułu prowadzonej pozarolniczej działalności gospodarczej i tego samego dnia wysłał do niego zawiadomienie o konieczności opłacenia składek za wskazany okres. W załączniku do tej decyzji ZUS wskazał na obowiązek opłacania składek we wskazanej w załączniku wysokości oraz konieczność sporządzenia i złożenia dokumentów korygujących niewłaściwie wykazane dane w zgłoszeniach do ubezpieczeń społecznych oraz w miesięcznych deklaracjach rozliczeniowych. Odpis powyższej decyzji wraz z załącznikami został doręczony Pawłowi Lechowskiemu w dniu 4 czerwca 2007 r.

W dniu 6 czerwca 2007 r. Paweł Lechowski uiścił należne składki na ubezpieczenia społeczne za okres wskazany w decyzji z 31 maja 2007 r., w pełnej wysokości, a następnie w dniu 20 czerwca 2007 r. odwołał się od tej decyzji.

Wyrokiem z 28 listopada 2007 r. w sprawie sygn. IV U 1180/07 Sąd Okręgowy oddalił odwołanie ubezpieczonego w całości. Apelacja Pawła Lechowskiego od tego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z 21 października 2008 r., sygn. III AUa 96/08. W dniu 14 lutego 2009 r. Paweł Lechowski wniósł skargę kasacyjną od wyroku z dnia 21 października 2008 r. Postanowieniem z 8 lipca 2009 r. Sąd Najwyższy odmówił przyjęcia jej do rozpoznania.

W dniu 20 kwietnia 2009 r. ubezpieczony złożył prawidłowe dokumenty rozliczeniowe za poszczególne miesiące z okresu od 1 maja 2000 r. do 31 października 2005 r. W związku z opóźnieniem w złożeniu dokumentów niezbędnych do rozliczenia składek na ubezpieczenia społeczne doszło do nieterminowego przekazania przez ZUS składek do OFE, wobec czego organ rentowy naliczył ubezpieczonemu dodatkowe opłaty określone w zaskarżonych decyzjach.

Mając na uwadze powyższe okoliczności, Sąd Okręgowy wskazał dyspozycje: art. 47 ust. 1, 9, 10a, 10b, 10c, 10d i 10e ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.) i stwierdził, że w niniejszej sprawie niesporne jest, że prawidłowe dokumenty rozliczeniowe za okres od 1 maja 2000 r. do 31 października 2005 r. Paweł Lechowski złożył dopiero w dniu 20 kwietnia 2009 r. Podobnie niesporne jest, że składki na obowiązkowe ubezpieczenia społeczne z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej za ten okres ubezpieczony wpłacił w dniu 6 czerwca 2007 r. w pełnej wysokości, a dodatkowo w dniu 20 czerwca 2007 r. wniósł odwołanie od decyzji organu rentowego z dnia 31 maja 2007 r., którą objęto go obowiązkowymi ubezpieczeniami społecznymi z tytułu prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w okresie od 1 maja 2000 r. do 31 października 2005 r.

Jednocześnie wniesienie przez ubezpieczonego odwołania od decyzji z 31 maja 2007 r. w żaden sposób nie blokowało organowi rentowemu możliwości podjęcia czynności związanych z uiszczeniem przez niego zaległych składek na ubezpieczenia społeczne. W tej sytuacji, ponieważ faktycznie organ rentowy w dniu 6 czerwca 2007 r. otrzymał od ubezpieczonego składki bez wymaganych deklaracji rozliczeniowych, to miał on płynący z cytowanego przepisu art. 47 ust. 10d ustawy systemowej obowiązek, przesłania płatnikowi składek zawiadomienia o przekazaniu błędnej deklaracji rozliczeniowej, nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9 (ust. 10d). Tej czynności organ rentowy nie dokonał.

Bezwzględnym warunkiem do wymierzenia płatnikowi składek dodatkowej spornej opłaty, jest wywiązywanie się przez organ rentowy z obowiązku zawiadomienia płatnika o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c art. 47 u.s.u.s., nie później niż w ciągu 30 dni licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9 art. 47 ustawy. Niezawiadomienie przez organ rentowy płatnika o nieprzekazaniu, lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c art. 47 cytowanej ustawy, a nawet i niedochowanie tego terminu przez organ rentowy - który

zobowiązany jest do kontroli dokumentów płatniczych, raportów i deklaracji - nie daje możliwości skorzystania przez organ rentowy z możliwości wymierzenia opłaty dodatkowej (tak - wyrok Sądu Apelacyjnego w Rzeszowie z 14 października 2015 r., III AUa 539/15, LEX nr 1843046). Sąd Okręgowy dodał, że jest to pogląd ugruntowany w orzecznictwie (również wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 28 października 2010 r., sygn. III AUa 690/10, Apel.-W-wa 2011/2/6, wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z 21 października 2009 r., sygn. III AUa 362/09, POSAG 2010/1/127-139).

W ocenie Sądu Okręgowego nie może być mowy o spełnieniu przez organ rentowy obowiązku zawiadomienia płatnika o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w art. 47 ust. 10c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, w sytuacji gdy informacja o konieczności sporządzenia i złożenia dokumentów korygujących stanowiła załącznik do decyzji stwierdzającej podleganie ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie bowiem z art. 47 ust. 10d ustawy, Zakład przesyła płatnikowi składek lub instytucji obsługującej wpłaty składek zawiadomienie o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c, nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9, który wskazuje, iż przekazanie składki do otwartego funduszu emerytalnego przez Zakład następuje niezwłocznie, czyli w ciągu 15 dni roboczych, licząc od otrzymania składki opłaconej przy użyciu dokumentów płatniczych, raportów miesięcznych i deklaracji. Z przepisów tych jednoznacznie wynika zatem, iż zawiadomienie o nieprzekazaniu dokumentu lub przekazaniu błędnego dokumentu winno mieć charakter następczy w stosunku do opłacenia składki. Nie ulega najmniejszej wątpliwości, że po opłaceniu składki ubezpieczony nie był zawiadamiany o konieczności skorygowania odpowiedniej dokumentacji.

Reasumując Sąd Okręgowy stwierdził, iż na skutek zaniechania organu rentowego, tj. niezawiadomienia ubezpieczonego o przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w art. 47 ust. 10c ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, po dokonanej przez niego wpłacie składek, został on zwolniony z odpowiedzialności za nieterminowe przekazanie przez ZUS składek do OFE, a w konsekwencji brak było podstaw do wymierzenia mu opłaty dodatkowej w oparciu o przepis art. 47 ust. 10c ustawy systemowej.

Z tych przyczyn zmienił zaskarżone decyzje ustalając, że Paweł Lechowski nie jest zobowiązany do uiszczenia spornych opłat dodatkowych.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego wniósł organ rentowy, zarzucając:

- naruszenie przepisów prawa procesowego, tj. art. 233 § 1 kpc przez niewłaściwą ocenę zebranego w sprawie materiału dowodowego, dokonanie ustaleń sprzecznych z zebraniem

w sprawie materiałem dowodowym i uznanie, iż organ rentowy nie zawiadomił płatnika składek Pana Pawła Lechowskiego o nieprzekazaniu wymaganych dokumentów rozliczeniowych w związku z dokonanymi w dniu 6 czerwca 2007 r. wpłatami, a w konsekwencji:

- naruszenie przepisów prawa materialnego, „a to 10c” ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (tekst jedn. Dz. U. z 2016 r., poz. 963 z późn. zm.) przez niezastosowanie wskazanego przepisu pomimo ustaleń dotyczących stanu faktycznego, z którego wynika, że płatnik składek świadomie dokonał wpłaty składek przy równoczesnym nie złożeniu wymaganych dokumentów rozliczeniowych, pomimo uprzedniego zawiadomienia o konieczności opłacenia składek i złożenia wymaganych dokumentów rozliczeniowych.

Skarżący o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołań.

Na uzasadnienie podniósł, że zmuszony jest zakwestionować orzeczenie Sądu. Zdaniem organu rentowego wyrok Sądu został wydany z pominięciem części stanu faktycznego sprawy, co doprowadziło do wydania błędnego orzeczenia, a także do sporządzenia uzasadnienia wyroku w oderwaniu od zgromadzonego materiału dowodowego, a tym samym zaskarżone orzeczenie nie może pozostać w obrocie prawnym.

Sąd Okręgowy rozpoznając sprawę oraz sporządzając zaskarżony wyrok całkowicie pominął okoliczność, iż Pan Paweł Lechowski opłacił składki na ubezpieczenia społeczne po zakwestionowaniu przez organ rentowy prawidłowości zgłoszeń do ubezpieczenia za sporny okres oraz po wydaniu w tym zakresie decyzji z dnia 31 maja 2007 r.

Sąd nie uwzględnił również, iż do wskazanej decyzji załączono zawiadomienie zawierające sumaryczne zestawienie należnych składek oraz zobowiązanie do opłacenia tych składek, a także zobowiązanie do sporządzenia i złożenia korygujących dokumentów zgłoszeniowych i rozliczeniowych. Do wskazanego pisma załączono również zestawienie wyliczonych podstaw wymiaru i wysokości składek za poszczególne miesiące i fundusze.

Na podstawie wskazanego zawiadomienia płatnik składek opłacił należne składki, jednakże nie skorygował dokumentacji zgłoszeniowej i rozliczeniowej, co doprowadziło do opóźnienia w przekazaniu składek do OFE, a ponadto stanowi podstawę wydania decyzji o obciążeniu płatnika składek dodatkowymi opłatami.

Sąd Okręgowy błędnie przyjął również, iż Zakład jest zobowiązany do przekazania zawiadomienia o nieprzekazaniu dokumentu rozliczeniowego lub zgłoszeniowego albo przekazaniu błędnego dokumentu wyłącznie w następstwie dokonanej przez płatnika składek wpłaty składek.

Sąd całkowicie pominął fakt, iż przepis art. 47 ustawy systemowej nakłada na płatnika składek obowiązek terminowego i jednoczesnego złożenia deklaracji rozliczeniowej, imiennego raportu miesięcznego oraz opłacenia należnej składki. Natomiast instytucja dodatkowej opłaty uregulowana we wskazanym artykule ma wyłącznie na celu zdyscyplinowanie płatnika składek w celu wywiązywania się ze wskazanego obowiązku. Prawodawca, wprowadzając ten swoisty element przymuszenia płatników składek do prawidłowego wykonywania obowiązków, uwzględnił iż mogą zaistnieć przypadki niezawinionego braku złożenia dokumentów niezbędnych do prawidłowego rozliczenia dokonanej przez płatnika składek wpłaty. Z tej przyczyny powołany przepis wprowadził obowiązek powiadomienia płatnika składek o braku dokumentów lub błędach w tych dokumentach.

Jednakże w przedmiotowej sprawie płatnik składek, znający swoje obowiązki w zakresie opłacania składek i składania niezbędnych dokumentów, został poinformowany o błędnie złożonych dokumentach w zakresie ubezpieczeń społecznych z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej, jednocześnie został poinformowany o minimalnej podstawie wymiaru składek oraz o konieczności opłacenia należnych składek i złożenia prawidłowej dokumentacji zgłoszeniowo-rozliczeniowej.

Płatnik na podstawie tych informacji opłacił należne składki, jednakże nie złożył wymaganych dokumentów mając pełną świadomość, iż narusza ustawowy obowiązek w tym zakresie pomimo pouczenia o konieczności wykonania tego obowiązku.

Ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku procesu dokonana z naruszeniem art. 233 kpc, tj. z przekroczeniem swobodnej oceny dowodów spowodowała naruszenie przepisów prawa materialnego, a w konsekwencji wydanie wadliwego rozstrzygnięcia zwalniającego Pana Pawła Lechowskiego z obowiązku opłacenia dodatkowych opłat objętych zaskarżonymi decyzjami.

W odpowiedzi na apelację pełnomocnik ubezpieczonego wniósł o jej oddalenie i zasądzenie od organu na rzecz odwołującego kosztów postępowania według norm przepisanych.

Na uzasadnienie podniósł, że wbrew twierdzeniom apelującego, Sąd I instancji dokonał prawidłowej oceny materiału dowodowego, ustalając, że ZUS nie dopełnił ciążącego na nim z mocy art. 47 ust. 10d ustawy systemowej, obowiązku zawiadomienia płatnika składek o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu.

Zauważył, że art. 47 ust. 10d ustawy systemowej wskazuje, że możliwość realizacji owego obowiązku zawiadomienia jest ograniczony w czasie tj. by móc nałożyć na płatnika

składek obowiązek uiszczenia opłaty dodatkowej, organ winien poinformować go o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9 (czyli 15 dni roboczych, licząc od dnia w otrzymania składki opłaconej przy użyciu dokumentów płatniczych, raportów miesięcznych i deklaracji). Sąd I instancji prawidłowo uznał, że obowiązek ten nie może zostać uznany za spełniony, w sytuacji gdy informacja o konieczności sporządzenia i złożenia dokumentów korygujących stanowiła załącznik do decyzji stwierdzającej podleganie ubezpieczeniom społecznym.

Zgodnie z utrwaloną już linią orzecniczą bezwzględny warunkiem do wymierzenia płatnikowi składek dodatkowej spornej opłaty, jest wywiązywanie się przez organ rentowy z obowiązku zawiadomienia płatnika o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c art. 47 u.s.u.s., nie później niż w ciągu 30 dni licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9 art. 47 ustawy. Niezawiadomienie przez organ rentowy płatnika o nieprzekazaniu, lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c art. 47 cytowanej ustawy, a nawet i niedochowanie tego terminu przez organ rentowy - który zobowiązany jest do kontroli dokumentów płatniczych, raportów i deklaracji - nie daje możliwości skorzystania przez organ rentowy z możliwości wymierzenia opłaty dodatkowej (tak: S.A. w Rzeszowie w wyroku z 14 października 2015 r., sygn. akt: III AUa 539/15). Niedochowanie tego terminu przez organ rentowy i niezawiadomienie w ściśle określonym czasie o złożeniu błędnego raportu rozliczeniowego - pozbawia organ rentowy możliwości wymierzenia opłaty dodatkowej i obciążenia nią płatnika składek. Brzmienie art. 47 ust. 10d powołanej ustawy jest rygorystyczne i musi być interpretowane ściśle (tak: S.O. w Tarnowie w wyroku z 11 października 2016 r., sygn. akt IV U 705/16).

Skarżący zaznaczył, że zobowiązanie do sporządzenia i złożenia korygujących dokumentów, o którym wspomina w apelacji organ rentowy zostało załączone do decyzji z dnia 31 maja 2007 r. a obejmowało swoim zakresem czas od 1 maja 2000 r. do 31 października 2005 r. Tym samym nie ulega wątpliwości, że nawet jeśli uznać niniejsze pismo za zawiadomienie, o którym mowa w art. 47 ust. 10d u.s.u.s. to zostało ono doręczone płatnikowi składek z uchybieniem terminu wskazanego w niniejszym przepisie (ponad półtora roku od ostatniego z okresów).

Jednocześnie, wbrew twierdzeniom ZUS, z chwilą prawidłowego uiszczenia składek odpada celowość wymierzenia opłaty dodatkowej wynikającej z art. 47 ust. 10 c u.s.u.s.

Takie stanowisko wyraził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w wymienionym wyroku, w którym przychylił się do stanowiska Sądu Okręgowego, który uznał, że: „Brak też było

podstaw do wymierzenia płatnikowi opłaty dodatkowej. Instytucja opłaty dodatkowej, przewidziana w art. 47 ust. 10c i 10e ustawy systemowej ma charakter dyscyplinujący, który przejawia się m.in. koniecznością istnienia przesłanki celowości jej wymierzenia (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 20 maja 2004 r.). Natomiast celem instytucji opłaty dodatkowej jest zlikwidowanie zaległości w zapłacie składek (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 15 września 2004 r., III AUa 8/04). Jakkolwiek powołane wyżej orzecznictwo odnosi się do instytucji opłaty dodatkowej w rozumieniu art. 24 cyt. ustawy, to jednak, przez zastosowanie wykładni systemowej norm ją ustanawiających, tezy wyżej cytowanych orzeczeń zachowują swoją aktualność również w odniesieniu do regulacji z art. 47 tej ustawy. Konsekwencją charakteru prawnego opłaty dodatkowej, zdefiniowanego w oparciu o powyższe orzecznictwo jest zatem to, iż podstawa prawna dla wymierzenia przedmiotowej opłaty odpada zawsze z chwilą zlikwidowania zaległości w zapłacie składek. Należy bowiem wyraźnie odróżnić instrumenty o charakterze kompensacyjnym lub wręcz represyjnym (np. odsetki za zwłokę) od elementów o charakterze dyscyplinującym. Zastosowanie tych pierwszych uzasadnione jest już okolicznością samego zaistnienia danej zaległości (nawet jeśli później zaległość została wyrównana), natomiast podstawą dla zastosowania tych ostatnich jest trwanie zaległości jeszcze w chwili ich wymierzania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

apelacja jest bezzasadna.

Sąd Okręgowy przeprowadził prawidłowe postępowanie dowodowe, nie przekraczając granicy wyznaczonej dyspozycją art. 233 § 1 kpc dokonał właściwych ustaleń faktycznych oraz wywiódł z nich logiczne i znajdujące oparcie we właściwie wskazanych przepisach prawa materialnego wnioski. Nie budzą też wątpliwości Sądu Apelacyjnego: trafność rozstrzygnięcia i rozważania przedstawione na jego uzasadnienie, które w całości przyjmuje za swoje, bowiem Sąd I instancji w sposób odpowiadający wymogom art. 328 § 2 kpc ustalił fakty oraz wyjaśnił podstawę prawną wyroku z przytoczeniem przepisów prawa.

Tymczasem skarżący w istocie nie akceptuje ustalonego poglądu sądów apelacyjnych, na który trafnie powołał się Sąd I instancji. Z obowiązujących w dacie wydania zaskarżonej decyzji a wskazanych przez Sąd Okręgowy przepisów ustawy systemowej wynika jednoznacznie, że zawiadomienie o nieprzekazaniu dokumentu lub przekazaniu błędnego dokumentu winno mieć charakter następczy w stosunku do opłacenia składki a poza sporem pozostawało, iż po opłaceniu składki ubezpieczony nie był zawiadamiany o konieczności

skorygowania stosownej dokumentacji. Zatem organ rentowy nie wypełnił tego szczególnego, ustawowego warunku, umożliwiającego wymierzenie spornych opłat dodatkowych.

Jak przy tym stwierdził Sąd Apelacyjny w Gdańsku w (powołanym przez Sąd I instancji) wyroku z 21 października 2009 r. (sygn. akt III AUa 362/09, POSAG Nr 1 z 2010 r., 127-139), bezwzględny warunkiem do wymierzenia płatnikowi składek lub instytucji obsługującej wpłaty dodatkowej opłaty, o jakiej mowa w art. 47 ust. 10c-10i ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2007 r. Nr 11, poz. 74 ze zm.), jest wywiązanie się przez organ rentowy z przewidzianego w art. 47 ust. 10d tej ustawy obowiązku zawiadomienia płatnika lub instytucji obsługującej wpłaty składek o nieprzekazaniu lub przekazaniu błędnego dokumentu, o którym mowa w ust. 10c art. 47 cytowanej ustawy, nie później niż w ciągu 30 dni, licząc od następnego dnia po upływie terminu określonego w ust. 9 art. 47 tej ustawy. Pogląd ten Sąd Apelacyjny rozpoznający niniejszą sprawę w całości aprobuje.

Nie zachodzą zatem zarzucane apelacją naruszenia procedury oraz art. 47 ust. 10c ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych. Z tych przyczyn apelacja, jako bezzasadna, została oddalona po myśli art. 385 kpc w punkcie 1 sentencji.

O zwrocie kosztów zastępstwa procesowego za drugą instancję orzeczono (w punkcie 2) z mocy art.98 § 1 i 2 kpc oraz art.108 § 1 kpc a także § 9 ust.2 i § 10 ust.1 pkt 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U. z 2015 r. poz.1804 z późn. zm.).

/-/ SSA A.Kolonko
Sędzia

/-/ SSA W.Nowakowski
Przewodniczący

/-/ SSA W.Bzibziak
Sędzia

Za zgodność z oryginałem
Na oryginalne właściwe podpisy
Z up. Kierownika Sekretariatu

Starszy sędzia sędziowski

Katarzyna Gwóźdź